

Valg av hovedprinsipp for nye tekstrekker

Sammendrag

Saken gjelder ny tekstbok for Den norske kirke (Kirkeårets tekster/Tekstane i kyrkjeåret). Denne skal være ferdig i 2010. For å kunne utarbeide en tekstbok er det nødvendig med et vedtak om hvilke hovedprinsipp arbeidet skal følge.

I arbeidet med reform av kirkens gudstjenesteliv er det to modeller som har utkrystallisert seg som særlig aktuelle. Den ene er å tillemppe til norske forhold rekkesystemet *Revised Common Lectionary* (RCL). Dette er utviklet ekumenisk og har en betydelig utbredelse, særlig i engelskspråklige land. Det har tre rekker som følger gangen i de synoptiske evangeliene, slik at en taler om et Matteus-år, et Markus-år og et Lukas-år. Johannes-tekstene er fordelt på de tre årene. Det har også andre innslag av *lectio continua*, altså sammenhengende lesning fra søndag til søndag.

Den andre modellen har Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) kalt *den skandinaviske modellen*. Denne skal også ha tre fullstendige rekker. Modellen tar utgangspunkt i den tradisjonen vi har i dag. Det tas også hensyn til de nye tekstbøkene i Finland (2000) og Sverige (2002). Også denne modellen forteller Jesus-historien i fest-halvåret, men måten det gjøres på i de to modellene er noe ulik. I det andre halvåret baserer den skandinaviske modellen seg ikke i noen særlig grad på lesninger som henger sammen fra søndag til søndag. I stedet er det en viss tematisk sammenheng mellom tekstene på den enkelte søn- og helligdag.

NFGs underutvalg 2, som har *Ordets del* i gudstjenesten som oppgave, har anbefalt å bygge på den skandinaviske modellen. NFG har sluttet seg til dette. Kirkerådet har enstemmig vedtatt å anbefale at ny tekstbok skal utarbeides etter den skandinaviske modellen, samt at reformprosessen tilføres de nødvendige ressurser for å få dette ferdig til 2010.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kirkemøtet slutter seg til den anbefaling av hovedprinsipp for utarbeidelsen av ny tekstbok som er gitt i innstillingen fra Kirkerådet. Dette innebærer at det skal utarbeides et nytt tekstrekkesystem med tre rekker, og at dette skal utarbeides etter det som er kalt den skandinaviske modellen.
2. En ny tekstbok skal også omfatte en rekke med dagens salme, det vil si utsnitt fra Salmenes bok og andre poetiske tekster fra Bibelen, som skal kunne synges, i hovedsak av hele menigheten.

Saksorientering

Bakgrunn

Inntil 1886 hadde vår kirke bare én tekstrekke. Den bestod av en epistellesning og evangelium. I sine grunntrekk var dette en videreføring av den lesetradisjon som går tilbake til tidlig middelalder, med røtter helt tilbake til Hieronymus på 400-tallet.

I 1886 ble denne rekken supplert med to rekker til. I hovedsak var innholdet i disse hentet fra to svenske tekstrekker fra 1860. I tiden frem til 1978 hadde altså tre rekker med tekster, hver med to lesninger.

Etter at Den romersk-katolske kirke og De anglikanske kirker hver for seg hadde utarbeidet nye leksjonarer på 1960-tallet, innkalte Det Lutherske Verdensforbund i 1968 til en felles-luthersk konsultasjon i Geneve for å rådslå om hvordan de lutherske kirker burde forholde seg i sine aktuelle liturgiske revisjonsplaner. Her var deltakere fra Norden, Tyskland og USA, og det ble utarbeidet noen felles retningslinjer.

I 1978 fikk vi vårt nåværende leksjonar, *Kirkeårets tekster*, med to rekker og et varierende antall tilleggstekster for hver søn- og helligdag. Det radikalt nye med dette leksjonaret er at det har tre faste lesninger for hver dag, hvorav den første alltid er fra Det gamle testamente. Før 1886 hadde vi bare én eneste gammeltestamentlig lesning, nemlig Jesaja 7 på Maria budskapsdag. I Tekstboken fra 1918 var det til sammen 25 gammeltestamentlige lesninger.

Allerede i 1999 etterlyste Kirkemøtet en fornyelse av *Kirkeårets tekster*. Denne meget omfattende oppgaven har det ikke vært mulig for Kirkerådet å prioritere før vedtaket om reform av kirkens gudstjenesteliv ble fattet i september 2003. Da måtte også denne delen av kirkens gudstjenesteliv høre med.

I forbindelse med Kirkemøtets årlige behandling av særskilte pretekster på 1990-tallet kom det flere ganger frem kritikk mot vår nåværende tekstbok. Noen momenter gikk igjen: *Avgrensningen av tekster*. Skal en avgrense tekstutsnittene etter det ”poeng” en er ute etter, eller skal en først og fremst legge vekt på den inndelingen den eksegetiske vitenskap fremviser? I visse tilfelle ble det hevdet at vers som var vesentlige for forståelsen manglet. Det kunne være både før og etter det utsnittet som var valgt. *Kompilerte tekster*. Noen har gitt uttrykk for betydelig skepsis mot denne måten å beskjære tekster, altså at en hopper over ett eller flere avsnitt, for slik å kunne gjengi en essens av en lengre tekst. *Fortellingsstoff*. Siden vårt nåværende leksjonar ble utformet, har det inntrådt et tydelig skifte innen pedagogikken, idet fortellingen er kommet i fokus. Dette har ført til en etterlysning av mer fortellingsstoff i lesningene. Vårt nåværende leksjonar er mer preget av saker enn av fortellinger.

Arbeidet i gudstjenestereformen

Arbeidet med gudstjenestens ulike elementer og bestanddeler er fordelt på NFGs fem underutvalg. Underutvalgene skal utrede hver sine områder og forberede behandlingen i NFG. Underutvalg 2 (UU2) har fått *Ordets del* som oppgave.

Bakteppet for UU2s arbeid er at siden 1999 har to av våre nordiske søsterkirker gjennomført en fullstendig reform av sine tekstrekker (Den finske lutherske kirke i 2000, og Den svenske kirke i 2002). Samtidig har det økumeniske leksjonaret *Revised Common Lectionary* oppnådd en bred oppslutning, først og fremst i den engelsktalende verden, men etter hvert også langt ut over denne. Disse leksjonarene utgjør det naturlige utgangspunkt for vårt arbeid med *Kirkeårets tekster*.

For å kunne foreta en kritisk vurdering av *Kirkeårets tekster* og begynne arbeidet med en ny utgave er det tre prinsippavgjørelser som må foretas i forkant. Den ene går på om en skal bygge videre på en toårig syklus av lesninger slik som nå, eller om en skal gå inn for en ordning med tre rekker, slik de har valgt både i Finland og i Sverige og slik RCL er bygget opp.

Den andre prinsippavgjørelsen dreier seg om hvorvidt en først og fremst skal se til de nye finske og svenske evangeliebøkene og revidere vår egen tradisjon i tråd med dem, eller om en skal se til våre søsterkirker i Amerika og den Anglikanske kirke som vi er i kommunion med, og tilpasse RCL til våre norske forhold.

For det tredje må det tas stilling til om vi i likhet med våre søsterkirker i Norden, samt de kirkene som har tilsluttet seg RCL, skal anbefale at det utarbeides en ”rekke” med tekster fra *Salmenes bok* for hver søndag. En slik tekst fra Salmenes bok er ikke å oppfatte som en lesetekst, men som en ressurs fra den bibelske litteraturen for å uttrykke menighetens respons på tekstlesningen.

Når det gjelder det første og det tredje av disse punktene, har underutvalget fremmet et enstemmig råd til NFG. UU2 har anbefalt at en ny tekstbok for Den norske kirke legger en treårs syklus til grunn, med den hovedbegrunnelse at dette vil gi et langt bredere tilfang av tekster i våre gudstjenester. Når det gjelder inkluderingen av tekster fra Salmenes bok i form av en ”dagens salme” – til forskjell fra å benytte salmetekster innenfor rammen av første lesning – så har underutvalget også anbefalt dette.

UU2 har også understreket at et slik utvalg fra Salmenes bok må foretas med kritisk skjønnsomhet, slik at spørsmålet om hvorvidt tekstene egner seg i dag, blir tatt på alvor. Videre er det av avgjørende betydning at disse salmene blir tilrettelagt slik at de kan fungere som menighetens svarsalme og ikke som en fjerde lesetekst. Ingen av de tekstbøkene som er omtalt ovenfor, har en tilfredsstillende tilrettelegging av Søndagens salme fra Det gamle testamente. Tekster fra Salmenes bok vil ikke få annen betydning enn å overbelaste ”orddelen” i gudstjenesten, dersom en tar sikte på å lese dem opp. Hvis en slik rekke skal få positiv betydning, må tekstene tilrettelegges for sanglig bruk. Det betyr at lengden på utdragene må være begrenset, og at det må utarbeides svarledd eller omkved for hver enkelt av salmene. Denne formen for fremføring har som sitt fortrinn at

den involverer menigheten. Noe arbeid er allerede gjort på dette feltet, blant annet i Norsk Kantoribok, men dette må føres videre.

Tre alternativer

UU2 har imidlertid ikke kunnet gå inn i detaljer mht de ulike alternativer en måtte stå overfor når det skal foretas et valg for fremtidens tekstbok. Det er lagt til grunn en oppfatning av at det er tre hovedalternativer som er aktuelle. Det ene alternativet kan karakteriseres som en reform av vår nåværende tekstbok med våre nordiske søsterkirker som horisont. Særlig de reformer av tekststrekke som er foretatt i våre finske og svenske søsterkirker, representerer viktige steg inn i et nytt årtusen uten at en bryter med den tradisjonen vi står i, en tradisjon som i noen henseender utgjør en linje helt tilbake til da Norden ble kristnet. For enkelhets skyld kalles dette *den skandinaviske modellen*. Den andre hovedopsjonen er den modellen som går under navnet *Revised Common Lectionary*, forkortet *RCL-modellen*. En tredje modell som har vært med i UU2s drøftelser går ut på å nyttiggjøre noen vesentlige elementer i RCL-modellen i en reform av vår nåværende tekststrekke. Dette alternativet vært omtalt som *kombinasjonsmodellen*.

Revised Common Lectionary er nå standard tekstbok for reformatoriske kirkesamfunn i den engelskspråklige verden. I utgangspunktet er dette imidlertid ikke et protestantisk leksjonar, men en radikal reform – noen har kalt det for en revolusjon – som sprang ut av Andre Vatikankonsil, og som var drevet fram av ønsket om å gi kirkefolket en langt rikere tilgang på bibelske tekster i gudstjenesten enn hva tilfellet hadde vært tidligere i Den romerskkatolske kirke. Allerede i 1969 forelå *Ordo lectionum missae*, som representerte et radikalt oppbrudd fra det nedarvede én-rekkes leksjonaret fra middelalderen. På bakgrunn av at den romerskkatolske kirke helt til 1969 kun hadde hatt én årgang med lesetekster (og så godt som ingen lesninger fra Det gamle testamente) var dette et meget betydelig skritt.

De anglikanske kirkene i Porvoo-fellesskapet

Det er flere grunner til at dette leksjonaret etter hvert også fikk gjennomslag i Den anglikanske kirke. I 1969 var kirkene i the Anglican Communion i samme situasjon som den romerskkatolske. Man hadde en tekststrekke for lesning under messen som kun bestod av én syklus. Dette var arven fra reformatoren Thomas Cranmer, som i likhet med Martin Luther anså lesningene fra middelalderen som fullt ut anvendelige for den reformatoriske messeordningen, og denne tekststrekken fra middelalderen ble dermed nedfelt i *Book of Common Prayer*. For den anglikanske kirkens vedkommende startet så to parallelle prosesser: som en del av den reformen som går under navnet *Alternative Service Book* (ASB), og som ble lansert med ny gudstjenestebok høsten 1980, var det blitt utarbeidet et nytt leksjonar. Dette omfattet to årganger. I likhet med *Ordo Lectionum Missae* hadde det en obligatorisk gammeltestamentlig ”første” lesning i tillegg til epistel og evangelium. For øvrig var det sterkt preget av at hver eneste av søndagene i kirkeåret skulle kunne subsumeres under en ”overskrift” eller ”tema” (”theme”). Samtidig som leksjonaret i ASB ble lansert, var det romerskkatolske *Ordo Lectionum Missae* i ferd med å oppnå status som et økumenisk leksjonar (*Common Lectionary*), og rundt om i de andre delene

av verden, der The Anglican Communion var representert, bredte oppfatningen seg raskt om at dette nye økumeniske leksjonaret på alle punkter var overlegent i forhold til ASB. Blant anglikanerne veide det tungt at dette leksjonaret etter hvert fikk en oppslutning som gav det status av å være økumenisk. Når det så i løpet av 1990-tallet vant innpass også i Church of England, så skyldtes det at leksjonaret i ASB ikke fikk noen lang varighet. Dets skjebne var knyttet til ASB-reformen som helhet, en liturgibok som ble en episode.

Under 90-tallet ble det avløst av *Common Worship*, med RCL som anbefalt leksjonar. For Church of Englands vedkommende kan en altså si at valget der reelt har stått imellom den ene tekstrekket fra Book of Common Prayer og RCL, som kunne tilby et treårig leksjonar med det omfattende utvalg av bibeltekster som dette førte med seg. I Church of England var det to forhold som særlig talte til fordel for RCL. Det hadde for det første allerede vist seg å ha evne til å tilpasse seg andre kirkesamfunn. Det felleskirkelige arbeidet med det opprinnelige romerskkatolske leksjonaret innenfor rammen av *The Consultation on Common Texts* (CCT) viste hvor fruktbart det var for kirkene å møtes i et felles arbeid med lesetekstene i messen. For det andre viste RCL sin styrke ved at det satte bibeltekstene i sentrum, mens et leksjonar som ASB opererte med temaer for hver søndag. Dette prinsippet ble kritisert for på en uheldig måte å innskrenke perspektivet for tekstene. En hovedgrunn til at Church of England vedtok å skifte ut ASB til fordel for RCL var at de fastlagte søndagstemaene i ASB ble opplevd som for trange i forhold til den rikdom som de bibelske tekstene inneholder; tekstene ble brukt til å bekrefte søndagens tema, i stedet for å utfordre kristelige konvensjoner.

De lutherske kirkene i Amerika

De lutherske kirkene i Amerika har også tatt i bruk RCL. I offisielle dokumenter fra The Evangelical Lutheran Church of America (ELCA) som omhandler prinsippene for den pågående liturgireformen, er det tre grunner som anføres til fordel for RCL: 1) For det første at det er et økumenisk leksjonar, 2) for det andre at det er et leksjonar som gir menighetene mulighet til å høre et bredt utvalg av lesninger fra Den hellige skrift, og 3) for det tredje at det er et evangelisk leksjonar.

Evangelielelesningen i RCL

Når RCL av amerikanske lutheranere karakteriseres som et "evangelisk" leksjonar, har det først og fremst å gjøre med at de tre årene er strukket langs én og samme kjøl, nemlig de tre synoptiske evangeliene. Gjennom tre år, henholdsvis et Matteus-år, et Markus-år og et Lukas-år gjenfortelles de tre evangeliene, supplert med tekster fra Johannesevangeliet som forekommer i samtlige år, særlig i tilknytning til de store høytidene (og i en litt større utstrekning i løpet av år B – Markusåret – for å bøte på at dette evangeliet som kjent er langt kortere enn de to andre). Fra advent til pinse gjenforteller søndagens evangelier hvert år den sentrale Kristusfortellingen i tilknytning til festsyklusen Kristi fødsel (juletiden) – Kristi åpenbaring – Kristi vei til Jerusalem og lidelse og døden (pasjonstiden) – og Kristi oppstandelse, himmelfart og Åndens komme (påsketiden). Dernest gjenfortelles Kristushistorien i perioden mellom pinse og advent på den måten at en i lesningene følger vedkommende års evangelieberetning. Den største

forskjellen fra vår tradisjon består i at man begynner å regne denne rekken av ”ordinære” søndager allerede straks etter Kristi åpenbaringsdag, slik at de første søndagene i denne serien av fortløpende lesning fra et evangelium faller mellom Epifani og Askeonsdag.

Epistellesningen i RCL

Det som vi kaller for den andre lesningen, eller epistellesningen, består i RCL av tekster fra brevlitteraturen som ikke er tenkt å henge sammen med evangelieteksten. Hensikten er snarere at menigheten gjennom en treårs periode skal kunne få lytte til et bredt utvalg av denne delen av den nytestamentlige litteraturen. På samme måte som ett år i RCL omfatter størstedelen av ett evangelium, vil RCL over tre år ”dekke” størstedelen av brevlitteraturen.

Den gammeltestamentlige lesningen i RCL

Prinsippene for valg av gammeltestamentlige lesninger har gjennomgått en utvikling fra *Ordo lectionum* og fremover til RCL som reflekterer en debatt om Det gamle testamentets plass i gudstjenestens lesning. Fra et hold har det vært fremholdt at den gammeltestamentlige teksten skal ha en meningsfylt tilknytning til dagens hovedtekst som er evangeliet, mens andre har innvendt at et slikt prinsipp ikke lar seg gjennomføre uten å gå på akkord med moderne bibeltolkning, samtidig som det er betenkelig at kirken bare lar Det gamle testamente komme til orde på uttalte nytestamentlige premisser. Utvalget av gammeltestamentlige tekster i RCL er et forsøk på å lage et kompromiss mellom disse to oppfatningene. I tiden mellom advent og pinse er det tilstrebet en meningsfull sammenheng mellom den gammeltestamentlige lesningen og evangeliet. I det ”ordinære” halvåret har man landet på to muligheter: enten å lese sammenhengende fortellingskretser fra Det gamle testamente, der sammenhengen mellom disse tekstene og årets evangelium baserer seg på et antatt grunnmotiv hos vedkommende evangelist (i Matteus-året betyr det at man i løpet av det ordinære halvåret leser om patriarkene og Moses; i Markus-året er det historiene om kongedømmer i Israel, mens Lukas-året er viet fortellinger om profetene); hensikten med dette er å la disse store fortellingene få komme til orde på sine egne premisser. Et kompromiss ble imidlertid innrømmet de som foretrakk at de gammeltestamentlige lesningene skulle stå i et meningsfullt forhold til evangelieteksten; slik har kirkeårets ”ordinære” del to alternative gammeltestamentlige lesninger – en ”halvkontinuerlig” og en såkalt ”related” (for å benytte det engelske uttrykket).

En skandinavisk modell

Mens amerikanske lutherske kirker har lagt RCL til grunn, har de toneangivende lutherske kirkene i Tyskland og Skandinavia til nå ikke ønsket å gjøre dette. Fra dette hold har en henvist til at våre kirker i høy grad har ivaretatt en økumenisk arv, nemlig den gamle tekstrekke som fra ca. år 800 var felles for kristenheten i vår del av verden. I vår egen kirke har vi lang erfaring i nyere tid for at det er mulig å utvide dette gamle felleskirkelige leksjonar med flere rekker. Eller sagt med andre ord: uavhengig av

leksjonarreformen i tilknytning til det andre vatikankonsil har vi i vår del av kirken i Europa erfaringer med å føre videre det gamle leksjonaret, ved å bevare det for å supplere det med nye teksttrekker. På denne måten har vi søkt å virkeliggjøre de samme mål som førte til at *Ordo lectionum* så dagens lys for snaue førti år siden. Disse kirkene som er våre nære søsken i troen og som lever under lignende kulturelle vilkår, har i sine reformprosesser valgt å holde fast ved "det gamle leksjonaret" som en viktig linje bakover i kirkens liv. Således har senest vår svenske søsterkirke ajourført sitt leksjonar ved å legge grunnprinsippene fra denne lange tradisjonen til grunn for et nytt leksjonar for en ny tid. Å gå inn for en "skandinavisk modell" vil bety at vi velger å forbli værende innenfor den delen av den lutherske familien som har valgt reform i stedet for revolusjon av kirkens tekstutvalg og med tro på at våre nære søsterkirker har vist at det er mulig å utarbeide en fullødig treårig tekststrekke som bevarer og ikke forlater tradisjonen.

Utredningsprosessen i underutvalget

Som del av utredningsprosessen avholdt UU2 et seminar. Det ble da utarbeidet et eksempel på hvordan et leksjonar av disse ulike modellene kunne komme til å se ut. Det ble utarbeidet tekster for Åpenbaringstiden, Pinse, samt de fem siste søndagene i kirkeåret etter prinsippene i de ulike modellene.

Utvalget hadde utarbeidet noen kriterier som ble ansett for særlig relevante for det konkrete valg av tekster. Nedenfor følger UU2s kommentarer knyttet til disse kriteriene.

1. Bredt tilfang av tekster

Arbeidet med den svenske Evangelieboken har lagt til grunn kravet om at så mange bibelske bøker som mulig skal være representert i leksjonaret, dette for at en gjennom tekstutvalget skal se til at et mangfold av bibelske bilder av Gud skal komme til uttrykk. Ved en overgang fra to til tre rekker sier det seg selv at muligheten for å kunne få med en større bredde av den bibelske kanon vil være til stede. Samtidig som en vurderer tekstvalgene fra våre søsterkirker i Norden, må arbeidet med et bredere tilfang legge til grunn kjennskap til hvilke bibelske skrifter som faktisk er underrepresentert i vår nåværende norske teksttradisjon.

2. Sammenheng mellom tekstene på samme dag

Sammenhengen mellom de tre lesetekstene og den bibelske salme på én og samme dag kan være av forskjellig karakter. Noen ganger er den tematisk, andre ganger dreier det seg om felles motiver av litterær karakter, som for eksempel metaforer; andre ganger igjen står tekstene i dialog med eller endog i kontrast til hverandre, og endelig kan det dreie seg om klassisk typologi, det vil si at det etableres en frelseshistorisk sammenheng mellom tekstene fra henholdsvis det Gamle og Nye Testamente. Samtlige former for relasjon mellom tekstene på samme søndag, lar seg belegge innenfor en "skandinavisk" modell, og det er viktig at samtlige modeller for etablering av slike sammenhenger mellom tekstene finnes. Ikke minst er det viktig at tekstene der dette er nødvendig, frigjøres fra eventuelle tematiske "fangenskap". Det er videre et viktig og verdifullt prinsipp i den skandinaviske modellen at det er evangelieteksten som er å anse som den enkelte søndagens hovedtekst. Et eksempel på "motivisk" og ikke tematisk sammenheng er "hav – vind – bølger" på 4. åpenbaringssøndag.

3. Progresjon fra søndag til søndag

Sammenhengen fra søndag til søndag vil i den "skandinaviske modellen" variere alt etter hvilket "halvår" man befinner seg i. Mellom advent og pinse er evangelietekstene lenket sammen slik at de gjenforteller den kristne grunnfortellingen på en måte som har lange historiske røtter. Det er i denne delen av kirkeåret forbindelsen til tradisjonen fremdeles vil være sterkst. Når det gjelder den andre halvdel av kirkeåret, så er den klart friere, men tar en de siste søndagene i kirkeåret i betraktning, så er det en tydelig struktur av et livsløp (den enkeltes liv, denne verdens liv) som går mot sin ende og sin gjenfødelse (med perspektiv fram

mot advent/jul). Under søndagene fra pinse og til kirkeårets slutt er vi vitne til ”det kristna livet, vars växt och utveckling trefaldighetstidens söndagar på olika sätt belyser” (Erikson & Nilsson, *Evangelieboken i gudstjänst och förkunnelse*, s. 280). Et slikt prinsipp kan legges til grunn for en gjennomgang av tekstene under ”sommerhalvåret”. En slik sammenheng vil være tilstrekkelig åpen til at den ikke vil fragmenteres der hvor en ikke kan forutsette at det avholdes gudstjeneste hver eneste søndag, eller at rekkefølgen av evangelietekster av andre grunner må brytes.

4. For lange/korte tekster

Tekstlengden varierer, med større toleranse for lengde der hvor det er tekster som beretter.

5. Egnethet for høytlesning (mange/få bilder m m)

Det er vanskelig å uttale noe generelt på grunnlag av dette kriteriet. Alle bibelske tekster er blitt til i en sammenheng der det å lese høyt var det naturlige.

6. Kvinne- og mannsperspektiv

Det er vanskelig å gi noen generell vurdering om dette på grunnlag av et så begrenset antall søndager. Det vil i alle fall ikke være tilstrekkelig å regne antallet tekster der kvinner respektive menn ”omtales”. Når det gjelder den Svenska Evangelieboken, så har en under utarbeidelsen eksplisitt bestrebet seg på å bringe inn tekster der ”kvinnor och kvinnors erfarenheter finns med som huvudtema och där kvinnor inte endast är med i en berättelse ör att förstärka männens rolle” (Erikson & Nilsson, *Evangelieboken i gudstjänst och förkunnelse*, s. 21).

7. Egnethet til familiegudstjenester

Dersom en velger å utarbeide et nytt norsk treårig leksjonar der det dras veksler på resultatet av svensk og finsk arbeid med dette, vil det ikke minst på svensk hold være ressurser å hente. Det har vært en bevisst målsetting for svenskene at tekstene til hver søn- eller helligdag skal inneholde minst én tekst som er anvendelig i forkynnelse som henvender seg til barn. Hvorvidt en tekst er egnet til et slikt formål, har vært knyttet til kriteriet om at det må dreie seg om en fortellende bibeltekst. Fra svensk hold legges det ikke skjul på at en ikke mener seg å ha oppnådd denne målsettingen.

8. Økumenisk perspektiv

En skandinavisk modell vil gjenspeile vårt fellesskap med kirkene i de andre skandinaviske land. Samtidig vil en reform langs denne linjen i langt større grad føre videre det beste av det som har vokst frem i vår egen tradisjon. Det er viktig å minne om at gode økumeniske relasjoner ikke er avhengig av felles leksjonar og at heller ikke Porvoo-erklæringen legger opp til noe slikt.

9. Tilgang til prekenressurser

Dette vil være vesentlig som nå, med den forskjell at en større grad av samsvar mellom norsk og svensk leksjonar vil kunne gi flere ressurser via svenske bøker og svenske nettsteder.

Forsøk på en avsluttende konklusjon

Hvilke grunner taler for at vi velger å anbefale den ”skandinaviske modellen” for det videre arbeidet med leksjonaret for den norske kirke? Den viktigste grunnen ligger i det forhold at denne løsningen vil være den minst dramatiske. Den vil gjøre det mulig å gjennomføre en reform der vi fører videre og bevarer det verdifulle i vår egen tradisjon, samtidig som vi moderniserer tekstutvalget ut fra prinsipper som kan antas å virke samlende. Med denne modellen vil vi også ha den fordelen at vi kan trekke veksler på de erfaringene som våre søsterkirker i Norden har gjort i sine anstrengelser for å virkeliggjøre de samme prinsipper. Så langt vi kan se, vil et arbeid der vi lytter til så vel vår egen tradisjon, samt kirker som står oss nær, kulturelt, konfesjonelt og geografisk, ha

all mulighet til å lykkes med å komme ut med et resultat som sikrer at menighetene i vår kirke hver søndag kan gå til ordets "bord" i forvissning om at her settes det fram det vi trenger for at vi kan vokse i tro, håp og kjærlighet.

NFGs behandling

NFG sluttet seg etter en grundig samtale til anbefalingen fra UU2. Vedtaket i sak NFG 20/06 lyder slik:

1. NFG slutter seg til de vurderingene og den endelige anbefalingen av hovedprinsipp som er gitt i innstillingen fra UU2. Dette innebærer at det skal utarbeides et nytt tekstrekkesystem med *tre rekker*, og at det skal utarbeides etter de prinsipper som er anbefalt av flertallet i UU2, det som er kalt *den skandinaviske modellen*. (7 stemte for dette og 2 for Revised Common Lectionary.)
2. Som et ledd i arbeidet med en slik tekstbok ønsker NFG å ha en konsultasjon på skandinavisk basis for å få del i erfaringer med de ulike tekstbøkene/leksjonariene.
3. Blant viktige kriterier for det konkrete utvalget av tekster ble følgende nevnt: egnethet for høytlesning (mange/få bilder med mer), egnethet for familiegudstjenester, ekumenisk perspektiv, tilgang til prekenressurser, tekster som ivaretar hver søndag som en påskedag, dåpen og hva den impliserer, kvinne- og mannspektiv (ikke minst tekster som synliggjør kvinner på kvinners egne likeverdige premisser).
4. Utarbeidelsen av et slikt tekstrekkesystem krever ressurser ut over det som er tilgjengelig i dag. Dette er et arbeid som én eller flere personer må frigjøres til å kunne arbeide intensivt med. Dette må det skaffes økonomisk dekning for.
5. Denne anbefalingen av hovedprinsipp for arbeidet med ny tekstbok legges snarest frem for Kirkerådet, som også gjøres oppmerksom på ressursbehovet.
6. Arbeidet med ny tekstbok skal omfatte en rekke med *dagens salme*, det vil si utsnitt fra Salmenes bok og andre poetiske tekster fra Bibelen, som skal kunne *synes*, i hovedsak av hele menigheten.
7. Disse tekstene bør utarbeides i nærmeste tilknytning til arbeidet med å fastsette tekster til den enkelte søn- og helligdag. Denne delen av arbeidet gis derfor som oppdrag til UU2, eventuelt med nødvendig faglig bistand.
8. Den musikalske delen av dette arbeidet gis som oppdrag til arbeidsgruppen for ordinariemusikken.

Kirkerådets behandling

Kirkerådet har sluttet seg de anbefalinger som er kommet fra de sakkyndige organer. Det enstemmige vedtaket i sak KR 29/06 lyder slik:

1. Kirkerådet slutter seg til den anbefaling av hovedprinsipp for utarbeidelsen av ny tekstbok som er gitt i innstillingen fra NFG. Dette innebærer at det skal utarbeides et nytt tekstrekkesystem med *tre rekker*, og at dette skal utarbeides etter det som er kalt *den skandinaviske modellen*.
2. En ny tekstbok skal også omfatte en rekke med *dagens salme*, det vil si utsnitt fra Salmenes bok og andre poetiske tekster fra Bibelen, som skal kunne *synges*, i hovedsak av hele menigheten.
3. Kirkerådet er innforstått med de ressurser dette arbeidet krever, og ber administrasjonen skaffe dekning for dette innenfor rammen av revidert budsjett og på neste års budsjett.
4. Vedtaket gjøres under forutsetning av Bispemøtets tilslutning.

Vedtaks punkt 4 skyldes at saken måtte behandles i denne rekkefølge for ikke å miste et år. Bispemøtet behandler saken på sitt møte 28. september – 3. oktober.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det konkrete arbeidet med å utarbeide tekstrekker er beregnet til 18 månedeverk, og dette har Kirkerådet tatt høyde for i sitt budsjettarbeid.